

[Per Federspiel.]

styre til fald, hvilket formentlig må føre til, at det britiske kolonistyre genindføres med en senere overgang til selvstændighed for øje.

Men det er jo ikke de eneste konflikter. I en række af de nye lande i Afrika og de gamle lande i Sydamerika er nye og ufordøjede tanker i færd med at skabe revolutionære tilstande, for Afrikas vedkommende allerede kort tid efter, at disse lande har opnået selvstændighed. Vi har allerede set flere omvæltninger, der ikke har medført tilstande, som gør det betryggende at tænke på yderligere politisk indflydelse fra disse landes side. I en række af de afrikanske lande er den eneste oppositionsvirksomhed, der kan drives, den, der drives fra fængsler.

Disse konflikter opstår imidlertid ikke alene i de oversøiske lande; vi har dem under mindre livsfarlige former mellem de grupper af endnu toneangivende stater, hvis indbyrdes ligevægt af alle må erkendes som en afgørende betingelse for verdensfredens opretholdelse. Både inden for den vestlige verden og inden for den kommunistiske gruppe af stater ser vi konflikter af både ideologisk, statspolitisk og økonomisk karakter, alt sammen forhold, der indebærer en uoverskuelig risiko for, at balancen kan blive ødelagt. Vi ser problemer dukke op, som stiller sig i vejen for en udvikling, der var godt på vej imod en styrkelse af Europa og dermed øgede muligheder for sikring af freden.

Jeg er enig med ministeren i, at vi på den ene side må erkende, at der fra dansk side ikke er større muligheder for at udøve en afgørende indflydelse på løsningen af disse konflikter og problemer. På den anden side har vi som medlem af Forenede Nationer og de mange dertil knyttede organisationer, medlem af NATO og af de europæiske samarbejdsorganisationer et medansvar for behandlingen af praktisk talt alle disse problemer, måske alene med undtagelse af stridighederne inden for den kommunistiske verden, som vi kun kan iagttage som interesserede tilskuere; på det punkt er jeg ganske enig med ministeren i, at nogen politisk konsekvens kan vi ikke drage af konflikten mellem Sovjetunionen og Kina. Dette medansvar, som er en logisk følge af den indbyrdes afhængighed, som ikke mindst

præsident Kennedy fremdrog som en politisk kendsgerning, gør det jo helt nødvendigt, at et lands udenrigspolitik — det gælder samtlige lande — fremtræder klart og utvetydigt, hvad enten det er store eller små stater.

Vi er jo her i landet i den lykkelige situation, at der er bred enighed om den udenrigspolitiske målsætning; der er ikke for mig nogen anledning til at komme ind på det; den fastlægges i åbningstalen år for år og giver ikke anledning til nogen diskussion.

Derimod vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger om den form, under hvilken vor udenrigspolitik udøves. Det er længe siden, vi har haft en udenrigspolitisk debat, men jeg har haft lejlighed til at se udenrigsministeren i funktion nu igennem et par år, og der er visse træk, som ganske klart tegner sig. Det er det ansigt, som landet viser udadtil over for omverdenen; det er det grundlag, andre lande har for at bedømme den stilling, som indtages fra dansk side.

Det første, jeg dér vil henvise til, er, at ministeren jo med megen konsekvens har fuldført overgangen fra tidligere tiders passive indstilling — det, man vel kan kalde ubemærkethedens politik, der jo var en følge af tidligere tiders neutralitet — til en aktiv deltagelse i behandlingen af de almindelige internationale spørgsmål. Ministeren har ved adskillige lejligheder fremhævet, og det kan jeg være enig med ham i, at dette jo naturligvis må ske med den stemmeføring, der sømmer sig et mindre land. Dernæst er det åbenbart, at ministeren tilstræber at skabe den størst mulige opmærksomhed i internationale kredse omkring Danmark og omkring det, han foretager sig på landets vegne, utvivlsomt med det formål derved at skaffe sig bedre ørenlyd, når det drejer sig om at gøre en indsats for specielle danske interesser.

Jeg er ikke sikker på, at ministeren har ført dette standpunkt igennem aldeles konsekvent; jeg er heller ikke sikker på, at den måde, hvorpå han har udformet dette politiske mål, altid har været lige velovervejet, og jeg vil gerne præcisere hvorfor. Det, der er forudsætningen for nutidens danske udenrigspolitik, må være solidariteten med de lande, som vi efter den sidste verdenskrig er kommet i intimt samarbejde med på det